

Brüsszel, 2016.5.18.
COM(2016) 324 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**a Cseh Köztársaság 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi a
Cseh Köztársaság 2016. évi konvergenciaprogramját**

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a Cseh Köztársaság 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi a Cseh Köztársaság 2016. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására²,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira³,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2015. november 26-án elfogadta az éves növekedési jelentést⁴, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2016. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2016. március 17–18-án jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2015. november 26-án elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést⁵, amelyben a Cseh Köztársaságot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (2) 2016. február 26-án közzétették a Cseh Köztársaságra vonatkozó 2016. évi országjelentést⁶, amely értékelte a Cseh Köztársaság által tett előrelépéseket a Tanács által 2015. július 14-én elfogadott országspecifikus ajánlások kezelése, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek teljesítése terén.

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² COM(2016) 324 final.

³ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 és P8_TA(2016)0060.

⁴ COM(2015) 690 final.

⁵ COM(2015) 691 final.

⁶ SWD(2016) 73 final.

- (3) A Cseh Köztársaság 2016. május 11-én benyújtotta 2016. évi konvergenciaprogramját és május 12-én a 2016. évi nemzeti reformprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (4) A vonatkozó országspecifikus ajánlásokat az európai strukturális és beruházási alapok 2014–2020 közötti időszakra szóló programozása során kezelték. Az 1303/2013/EU rendelet 23. cikkében előírtaknak megfelelően a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodása és releváns programjai felülvizsgálatát és azokhoz módosítások javaslatát, amennyiben ez szükséges a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében. Az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban⁷ a Bizottság részletesen kifejtette e rendelkezés esetleges alkalmazását.
- (5) A Cseh Köztársaság jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenció ágához tartozik. 2016. évi konvergenciaprogramjában a kormány azt vetíti előre, hogy az államháztartás egyenlege 2016-ban enyhén romlik a GDP -0,6 %-ára, 2017-ben pedig általánosságban a GDP -0,5 %-án stabilizálódik. A tervek szerint a programidőszak során folyamatosan sikerül majd elérni a középtávú költségvetési célt, vagyis a GDP 1 %-ának megfelelő strukturális hiányt. A konvergenciaprogram értelmében a GDP-arányos államadósság 2016-ban várhatóan 41,1 %-on marad, és 2019-re GDP 39,3 %-ra csökken. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv hihető. Nem kellően részletesen lettek meghatározva a 2017-es és későbbi tervezett hiánycélok támogatásához szükséges intézkedések. A Bizottság 2016. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2016-ban a GDP -0,7 %-át, 2017-ben pedig a GDP -0,9 %-át teszi majd ki, vagyis a középtávú költségvetési cél felett lesz. A jövőbeli esetleges eltérések értékelése azon követelmény fényében történne, hogy a strukturális egyenleget a középtávú költségvetési célnak megfelelő szinten kell tartani. A konvergenciaprogram értékelése alapján és a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint a Cseh Köztársaság várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (6) Hosszú távon a költségvetési fenntarthatósági kockázatok közepesek a Cseh Köztársaság esetében. Ezek elsősorban a korrallal kapcsolatos – főleg az egészségügyi, de a nyugdíjak terén is felmerülő – közkiadások becsült hatásaiból származnak. A nyugdíjrendszer módosítását célzó, a közelmúltban elfogadott vagy tervezett intézkedések végrehajtásuk esetén hosszú távon káros hatással lennének az államháztartásra. Először a cseh kormány 2016 februárjában elfogadott egy olyan jogszabályt, amely felhatalmazta a nyugdíjindexálási mechanizmus rugalmasabb kiigazítására. Másodszor, jelenleg folyamatban van azon javaslatok tárgyalása, amelyek 65 évben szabnák meg a törvényi nyugdíjkorhatár felső határát, és létrehoznák a nyugdíjkorhatár rendszeres felülvizsgálati rendszerét. Jelenleg nincsenek tervek az alacsony törvényi nyugdíjkorhatár emelésére. Az egészségügyi tekintetében a hosszú távú kiadások tervezett emelése szintén aggodalomra ad okot. A Cseh Köztársaság kihívásokkal néz szembe egészségügyi rendszere irányításának és költséghatékonyságának javítása tekintetében, noha jelenleg több intézkedés is a végrehajtás különféle fázisaiban tart. A mutatók szerint jelentős a javak és

⁷ COM(2014) 494 final.

szolgáltatások fogyasztása, és relatíve magas a kórházi alapú ellátások igénybevétele, amelyek drágábbak a járóbeteg-ellátásnál. Úgy tűnik, hogy nem használják hatásosan a rendelkezésre álló egészségügyi adatokat a kórházi kapacitások tervezéséhez és ésszerűsítéséhez. Jelenleg folyik a kórházi ellátások visszatérítési rendszerének felülvizsgálata különféle olyan problémák miatt, mint a referenciaráták számításához használt kórházak alacsony száma. Még nem vizsgálták meg kellően a járóbeteg-ellátás koordinációjának erősítésével, a háziorvosok kapuóri szerepének javításával és a járóbeteg-szolgáltatások szükségtelen igénybevételének korlátozásával kapcsolatos lehetőségeket.

- (7) A Cseh Köztársaság költségvetési keretei a leggyöngébbek közé tartoznak az EU-ban. Az e terület fő hiányosságait kezelni hivatott reformcsomagot 2015 februárjában fogadta el a kormány, ám az még mindig a parlament megerősítésére vár. A csomag célja a költségvetési keretekről szóló 2011/85/EU tanácsi irányelv átültetése a nemzeti jogba. A javasolt reform megerősítené a kiadási összeghatárokat és azokat közvetlenül a középtávú költségvetési célokhoz kapcsolná. A reform értelmében a kormánynak olyan költségvetést kellene elfogadnia, amely óvja az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, és létrejönne egy független költségvetési tanács, amelynek feladatai az államháztartás felügyelete és az átláthatóság növelése lennének.
- (8) A Cseh Köztársaságban az egy főre vetített befektetések továbbra is az uniós átlag alatt maradnak, és erősen a fővárosi régióba koncentrálnak. Az üzleti környezet hatékonyságát továbbra is rontják az igazgatási és szabályozási akadályok, amelyek egyben a beruházásokat is gátolják. A közlekedési és energiaprojektek végrehajtását külön nehézségek hátráltatják. Továbbá az uniós alapok felhasználása a 2007–2013-as programozási időszakban lassú volt, különösen az összetett eljárások, az irányítási és felügyeleti rendszerek hiányosságai, a közbeszerzési eljárások hatékonyságának hiánya és a projektek végrehajtásában résztvevő testületek gyenge igazgatási kapacitásai miatt. A közlekedési infrastruktúra terén a befektetések igazgatási akadályai közé tartoznak a földhasználati engedélyek hosszadalmas kiadási eljárásai és a versenyhivatalnál kezdeményezett panaszeljárások okozta késedelmek. Az energiahatékonyság terén az energiaintenzitás csökkentését célzó közprogramok töredezettek és kevésbé költséghatékonyak voltak. Ezek azt mutatják, hogy az energiamegtakarítás nem javul a nemzeti energiahatékonysági cselekvési terv szerint. A szolgáltatások terén egyes jelek a szabályozás túlzottan korlátozó jellegére utalnak. Különösen ez a helyzet egyes professzionális szolgáltató ágazatokban, amelyekben a belépés és a működés akadályai magasabbnak tűnnek az uniós átlagnál. A minőségi online közszolgáltatások használatának alacsony szintje szintén akadályozza az üzleti környezetet, és tükrözi a kínálat hiányosságait. Az e-kormányzati szolgáltatások nem használják ki teljes körűen a technikai lehetőségeket a felhasználói élmény fokozása érdekében, és kifinomultsági szintjük a legalacsonyabbak közé tartozik az EU-ban. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Cseh Köztársaságban relatíve gyakori az adókijátszás. E probléma megoldása kiemelt jelentőséggel szerepel a politikai napirenden, különösen a héa tekintetében. Másrésről nincs olyan tervezett intézkedés, amely az adófizetéshez kapcsolódó relatíve magas költségek csökkentésére vagy az adórendszer egyszerűsítésére irányulna. Korlátozottak az adóhatóságok által kínált előre-kitöltési szolgáltatások. Az adófizetők csak kevésbé használják az elektromos adóbevallási rendszert, noha a héa terén történt némi előrelépés. Továbbá a legújabb nemzetközi jelentések szerint relatíve magasak az adóbehajtás költségei. A magas munkáltatói szociális járulékok hozzájárulnak a

munkához kapcsolódó közterhek általában magas szintjéhez, és kevés a más területekre irányuló diverzifikáció, mint például az ingatlanadók.

- (9) Több mutató jelentős gyengeségeket jelez a közigazgatásban. Történt némi előrelépés a 2015-ös korrupcióellenes tervben szereplő jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések elfogadása terén. A Parlament 2015 novemberében elfogadta a szerződések nyilvántartásáról szóló törvényt. Az ütemes végrehajtás és a további fejlesztés javítaná a közbeszerzések átláthatóságát és költséghatékonyságát. Ugyanakkor egyes korrupcióellenes törvények, mint az összeférhetetlenségről szóló törvény módosítása és a politikai pártok finanszírozásáról szóló új törvény továbbra is függőben vannak. Több elfogadott intézkedés hatása korlátozott, és nehéz őket végrehajtani, miközben több tervezett intézkedést újra és újra a következő cselekvési tervbe tolnak. A hiányosságok orvoslására irányuló erőfeszítések ellenére is van további mozgástér a Cseh Köztársaság közbeszerzési rendszere teljesítményének a verseny, és ezáltal a gazdasági előnyösség tekintetében való továbbfejlesztésére. Ez részben a közbeszerzéssel foglalkozók képzése hiányosságainak, részben a szerződések odaítélése során a minőségi követelményekre fektetett nem elégséges hangsúly következménye. A közszektor nagymértékben támaszkodik a versenyt mellőző, az ajánlattevőket korlátozottan vonzani képes eljárásokra, miközben ritkán használják az összesített beszerzést. Mindazonáltal az újonnan átültetett, a modernizált közbeszerzési eljárásokról szóló közbeszerzési irányelv végrehajtása várhatóan lehetőséget kínál majd a stratégiai és bizonyítékokon alapuló szemlélet bevezetésére a közbeszerzési politikába a professzionalizáció, a közbeszerzések összesítése, a minőségi követelményekre helyezett fokozott hangsúly és a közbeszerzésekkel foglalkozók integrálása tekintetében.
- (10) Az elmúlt években jelentősen nőttek a K+F befektetések, ám a mutatók továbbra is gyengék, és kérdéses a K+F infrastruktúra fenntarthatósága. A cseh kutatási rendszerben jelenleg folyamatban van régóta halasztódó, ám jelentős irányítási reformok végrehajtása, különösen az értékelés és a finanszírozás terén. A jelenlegi finanszírozási mechanizmus töredezett, nem elégséges a koordináció az érintett testületek között és nem egyértelmű a felelősségi területek és prioritások elhatárolása. Folyamatban van egy átfogó, a finanszírozással összekapcsolt K+F értékelési keret kialakítása, ám a haladás lassú. Csak mérsékelt erőfeszítések történtek a tudományos és az üzleti közösség közötti kapcsolatok megerősítésére. E kapcsolatokat gyengíti, hogy a közszektorbeli kutatóintézmények értékelési kerete nem veszi figyelembe a vállalatokkal való együttműködés mértékét.
- (11) A parlament 2016 januárjában elfogadta a felsőoktatási reformot. Továbbra is kihívást jelent a tanári foglalkozás vonzóvá tétele, ennek egyik oka a relatíve alacsony fizetés, miközben a tanári kar előregszik. A szakma vonzerejének növelése érdekében folyamatban van egy új karrierrendszer kidolgozása a tanárok és a pedagógiai személyzet számára, ám ennek végrehajtását elhalasztották. Az oktatási mutatók általánosságban jók, ám erősen befolyásolja őket a tanulók társadalmi-gazdasági háttere. A hátrányos helyzetű csoportok, különösen a roma közösség gyenge oktatási mutatói egyértelműen aggodalomra adnak okot. A becslések szerint a roma gyerekek közül nagyon sokan válnak korai iskolaelhagyóvá. Sok roma gyermek a rendes iskolákon kívül részesül oktatásban, és ennek következtében alacsonyabb tanulási normákkal szembesül, mint a népesség többi részéhez tartozó gyermekek. Nem kellően fejlettek azok a képzési lehetőségek, amelyek segítséget nyújthatnának a tanároknak a kérdés kezeléséhez, és a tanárok kis része vesz csak részt egyes csoportok tanításához és inkluzív oktatáshoz kapcsolódó szakmai

fejlesztési tevékenységekben. Sok, az inkluzív oktatást célzó jogalkotási és igazgatási intézkedést fogadtak el, vagy kezdődött meg végrehajtásuk. A tervek szerint ezek hozzá fognak járulni a roma és nem roma gyermekek iskolázottsága és iskolai teljesítménye terén mutatkozó eltérések csökkentéséhez. A parlament 2016 márciusában elfogadta az oktatási törvény módosításait, kiterjesztve a kötelező oktatást az iskola előtti nevelés utolsó évére és biztosítva, hogy a fiatalabb gyerekek jogosultak legyenek óvodai férőhelyre. Mindazonáltal az oktatási rendszerben fennálló egyenlőtlenségek akadályozzák a humántőke minőségének javítását és lerontják a későbbi élet során a munkaerő-piaci eredményeket.

- (12) A Cseh Köztársaságban a munkaerő-piaci helyzet javult, de a foglalkoztatási ráta további növelése az alulreprezentált csoportok fokozottabb részvételétől fog függeni. Ide tartoznak a kisgyermekes nők, az alacsony szakképzettségű dolgozók és a roma közösség tagjai. Az állami foglalkoztatási szolgálat bevonási képességei megfelelő és jól irányzott aktív munkaerő-piaci intézkedésekkel kiegészülve hozzájárulnának a veszélyeztetett csoportok részvételének növeléséhez. A kisgyermekes nők munkaerő-piaci részvételét hátráltatja a megfizethető és minőségi gyermekgondozási szolgáltatások – különösen a legfeljebb három éves gyermekek esetében – folytatódó hiánya, valamint a rugalmas munkaidő-megoldások korlátozott használata. Az elmúlt években történt néhány intézkedés e hiányosság orvoslása érdekében, de további jelentős erőfeszítésekre lenne lehetőség.
- (13) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte a Cseh Köztársaság gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt közzétette a 2016. évi országjelentésben. A Bizottság értékelt továbbá a konvergenciaprogramot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években a Cseh Köztársaságnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak a programoknak a Cseh Köztársaság fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi.
- (14) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a konvergenciaprogramot, és azt a véleményt fogalmazta meg⁸, hogy a Cseh Köztársaság várhatóan megfelel majd a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

AJÁNLJA, hogy a Cseh Köztársaság 2016–2017-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Tegyen intézkedéseket az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása érdekében, tekintettel az egészségügyi területén várható jövőbeli kockázatokra. Erősítse meg az államháztartás jogi kereteit.
2. Csökkentse a beruházások jogszabályi és igazgatási akadályait, ideértve a közlekedési és energiaágazatokat, és növelje az e-kormányzati szolgáltatások elérhetőségét. Fogadja el a függőben levő korrupcióellenes reformokat, és javítsa a közbeszerzési gyakorlatokat.
3. Erősítse meg a K+F-rendszer irányítását, és segítse a tudományos és az üzleti élet közötti kapcsolatokat. Növelje a tanári pálya vonzerejét, és tegyen intézkedéseket a

⁸ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

hátrányos helyzetű gyermekek, ideértve a romák többségi iskolákba és iskolai előtti intézményekbe való befogadása érdekében. Bontsa le az alulreprezentált csoportok, különösen a nők nagyobb munkaerő-piaci részvétele előtt álló akadályokat.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
elnök*